

**RELAȚIILE ROMÂNNO-MAGHIARE
și modelul de reconciliere franco-german**

**A ROMÁN–MAGYAR KAPCSOLATOK
és a francia–német megbékélési model**

**ROMANIAN-HUNGARIAN RELATIONS
and the French-German Reconciliation**

RELAȚIILE ROMÂNNO-MAGHIARE
și modelul de reconciliere franco-german

A ROMÁN–MAGYAR KAPCSOLATOK
és a francia–német megbékélési model

ROMANIAN-HUNGARIAN RELATIONS
and the French-German Reconciliation

Editori/Szerkesztette/Edited by
Levente SALAT
Smaranda ENACHE

CENTRUL DE
RESURSE PENTRU
DIVERSITATE
ETNOCULTURALĂ

ETHNOCULTURAL
DIVERSITY
RESOURCE
CENTER

CLUJ, 2004

**RELAȚIILE ROMÂNNO-MAGHIARE
și modelul de reconciliere franco-german
A ROMÁN-MAGYAR KAPCSOLATOK
és a francia–német megbékélési model
ROMANIAN-HUNGARIAN RELATIONS
and the French-German Reconciliation,**
Editori/Szerkesztette/Edited by
Levente SALAT, Smaranda ENACHE,
Cluj-Napoca, Fundația CRDE, 2004
640 p.; 16x23,5 cm
ISBN 973-86239-5-2

I. ENACHE, Smaranda (ed.)

II. SALAT, Levente (ed.)

323. I(498)(063)

© CENTRUL DE RESURSE PENTRU
DIVERSITATE ETNOCULTURALĂ
© LIGA PRO EUROPA
Cluj-Napoca, 2004

Seria: „Sinteze”

Coordonatori: Gábor ÁDÁM și Levente SALAT

Volumul 9:

**Relațiile româno-maghiare și modelul de reconciliere franco-german
A román-magyar kapcsolatok és a francia–német megbékélési modell
Romanian-Hungarian Relations and the French-German Reconciliation**

Lector: Lucian NASTASĂ

Traduceri: Cristina DUMITRU, Mária KOVÁCS (engleză),

Zsuzsa HADHÁZY, Elek SZOKOLY (maghiară),

Florica PERIAN, Enikő VENCZEL (română)

Tehnoredactare: András TÁNCZOS, Lineart

Coperta și grafica seriei: Elemér KÖNCZEY

CUPRINS

Relațiile româno-maghiare și modelul de reconciliere franco-german. Argument (<i>Levente SALAT, Smaranda ENACHE</i>)	11
Biroul de Tineret Franco-German. Un caz de succes al educației pentru pace și al cooperării interculturale în Europa (<i>Bernard VIALE</i>)	17
Invitația de participare	29
Gabriel ANDREESCU , Necesitatea reconcilierii interne	37
Nándor BÁRDI , Relațiile româno-maghiare, trecut și viitor	45
Dan BERINDEI , Dezechilibrul relațiilor româno-maghiare	99
Vasile DÂNCU , Modelul româno-maghiar de reconciliere	107
Péter DEMÉNY , Divergențe în relațiile româno-maghiare	121
László DÉNES , Dileme ale relațiilor româno-maghiare	129
György ENYEDI , Bariere ale colaborării româno-maghiare	137
Kinga GÁL , Dimensiunea europeană a colaborării româno-maghiare . .	145
Mircea GEOANĂ , Importanța modelului franco-german pentru reconcilierea româno-maghiară	159
István HALLER , Despre o reconciliere politică româno-maghiară	173
István HORVÁTH , Istoria relațiilor româno-maghiare în perioada post-comunistă	187
Sándor JANKÓ SZÉP , Integrarea europeană ca stimulent al reconcilierii	213
Lajos KÁNTOR , Despre colaborarea româno-maghiară	227
Attila KELEMEN , Argumente și soluții în problema româno-maghiară	235
Péter KENDE , O națiune maghiară, o comunitate națională?	243
László KÜRTI , Marea schimbare și consecințele acesteia	257
Ferenc LENDVAI L. , Elveția Orientului	265
Árpád MÁRTON , Similarități și diferențe între cele două modele	279
Zsolt NÉMETH , Provocările securității globale	287
Victor NEUMANN , Relațiile româno-maghiare într-un moment de răscruce	301
Anton NICULESCU , Pentru o consolidare a relațiilor româno-maghiare	321
Ioan-Aurel POP , Despre prietenia româno-maghiară	329
István RAIS WALLNER , Politicul ca obstacol al reconcilierii	337
József SOMAI , Despre necesitatea autocunoașterii naționale	345
György SZABAD , Neîncrederea ca obstacol al reconcilierii	363

Tibor SZABÓ , Nevoia unui model original al reconcilierii	371
Vilmos SZABÓ , Români și maghiari în tranziție	385
József SZÁJER , Despre necesitatea colaborării româno-maghiare	393
László TÓTH GY. , Pași pe drumul reconcilierii	401
István VÁNYOLÓS A. , Mentalitate și prejudecată în relațiile româno-maghiare	415
Daniel VIGHI , Naționalism și cultură în Transilvania	423
 În loc de concluzii	
Perspectivile evoluției relațiilor româno-maghiare și modelul reconcilierii franco-germane (<i>Levente SALAT</i>)	437
Reconcilerea franco-germană și rolul programului intercultural pentru tineretul francez și german (<i>Monica ROBOTIN, Petra SZÁVICS</i>)	491
 Documente	
Tratatul de cooperare franco-german	565
Tratat de înțelegere, cooperare și bună vecinătate între România și Republica Ungară	583
 Despre autori	 615

TARTALOM

A román-magyar kapcsolatok és a francia-német megbékélési modell. Előszó (<i>SALAT Levente, ENACHE Smaranda</i>)	13
A Francia-Német Ifjúsági Iroda. Az európai békennevelés és interkulturális együttműködés sikeres példája (<i>VIALE Bernard</i>) . . .	21
A felkérés szövege	31
ANDREESCU Gabriel , A belső megbékélés szükségessége	39
BÁRDI Nándor , A román-magyar kapcsolatok, múlt és jelen	63
BERINDEI Dan , Egyensúlyhiány a román-magyar kapcsolatokban	101
DÂNCU Vasile , A megbékélés román-magyar modellje	111
DEMÉNY Péter , Ellentmondások, amelyek a román-magyar viszonyt terhelik	123
DÉNES László , A román-magyar kapcsolatok dilemmái	131
ENYEDI György , Akadályok a román-magyar együttműködés útjában .	139
GÁL Kinga , A román-magyar együttműködés európai dimenziója	149
GEOANÁ Mircea , A francia-német modell jelentősége a román-magyar megbékélés szempontjából	163
HALLER István , A román-magyar megbékélés politikai feltételeiről . . .	177
HORVÁTH István , A román-magyar kapcsolatok posztkommunista története	195
JANKÓ SZÉP Sándor , Az európai integráció mint a megbékélés eszköze	217
KÁNTOR Lajos , A román-magyar együttműködésről	229
KELEMEN Attila , Érvek és megoldások a román-magyar kérdés viszonylatában	237
KENDE Péter , Egyetlen magyar nemzet, egységes nemzeti közösség? . . .	247
KÜRTI László , A változás és annak következményei	259
LENDVAI L. Ferenc , Kelet Svájc	269
MÁRTON Árpád , A két modell hasonlósága és különbözősége	281
NÉMETH Zsolt , A globális biztonság kihívásai	291
NEUMANN Victor , Válaszut előtt a román-magyar kapcsolatok	307
NICULESCU Anton , A cél a román-magyar kapcsolatok konszolidálása	323
POP Ioan-Aurel , A román-magyar barátságról	331
RAIS WALLNER István , A politikum mint a megbékélés akadálya	339
SOMAI József , A nemzeti önismeret szükségességéről	351
SZABAD György , A bizalmatlanság mint a megbékélés akadálya	365

Tartalom

SZABÓ Tibor , A megbékéléshez eredeti modellt szükségeltetik	375
SZABÓ Vilmos , Románok és magyarok az átmenet idején	387
SZÁJER József , A román–magyar együttműködés szükségességéről	395
TÓTH GY. László , Lépések a megbékéléshez vezető úton	405
VÁNYOLÓS A. István , Mentalitás és előítélet a román–magyar kapcsolatokban	417
VIGHI Daniel , Nacionalizmus és kultúra Erdélyben	427
Következtetések helyett	
A román–magyar kapcsolatok alakulásának kilátásai és a francia–német megbékélési modell (<i>SALAT Levente</i>)	455
A francia–német megbékélés és az interkulturális program szerepe a francia és német ifjúság nevelésében (<i>ROBOTIN Monica, SZÁVICS Petra</i>)	515
Dokumentumok	
A francia–német együttműködési szerződés	595
Szerződés a Magyar Köztársaság és Románia között a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról	590
A szerzőkről	623

CONTENT

Romanian-Hungarian Relations and the French-German Reconciliation. Foreword (<i>Levente SALAT, Smaranda ENACHE</i>)	15
The Franco-German Youth Office. A Successful Example of Peace Education and Intercultural Cooperation in Europe (<i>Bernard VIALE</i>)	25
The Text of the Invitation	33
Gabriel ANDREESCU , The Need for Domestic Reconciliation	41
Nándor BÁRDI , Romanian-Hungarian Relations between Past and Future	79
Dan BERINDEI , Disequilibrium in Romanian-Hungarian Relations	103
Vasile DÂNCU , The Romanian-Hungarian Model of Reconciliation	115
Péter DEMÉNY , Divergence in Romanian-Hungarian Relations	125
László DÉNES , Dilemmas of the Romanian-Hungarian Relations	133
György ENYEDI , Barriers to Romanian-Hungarian Cooperation	141
Kinga GÁL , The European Dimension of Romanian-Hungarian Cooperation	153
Mircea GEOANĂ , The Importance of the French-German Model for the Romanian-Hungarian Reconciliation	167
István HALLER , About a Political Reconciliation between Romanians and Hungarians	181
István HORVÁTH , The Post-Communist History of Romanian-Hungarian Relations	203
Sándor JANKÓ SZÉP , European Integration as a Vehicle for Reconciliation	221
Lajos KÁNTOR , About Romanian-Hungarian Cooperation	231
Attila KELEMEN , Arguments and Solutions in the Romanian-Hungarian Problem	239
Péter KENDE , One Hungarian Nation, One National Community?	251
László KÜRTI , The Great Change and its Consequences	261
Ferenc LENDVAI L. , The Switzerland of the East	273
Árpád MÁRTON , Similarities and Dissimilarities between the Two Models	283
Zsolt NÉMETH , The Challenges to Global Security	295
Victor NEUMANN , Romanian-Hungarian Relations at a Turning Point	313

Content

Anton NICULESCU , For a Consolidation of Romanian-Hungarian Relations	325
Ioan-Aurel POP , About the Romanian-Hungarian Friendship	333
István RAIS WALLNER , Politics as a Barrier to Reconciliation	341
József SOMAI , About the Need for National Self-Awareness	355
György SZABAD , Mistrust as an Obstacle to Reconciliation	367
Tibor SZABÓ , The Need for an Original Model of Reconciliation	379
Vilmos SZABÓ , Romanians and Hungarians in Transition	389
József SZÁJER , About the Need for Romanian-Hungarian Cooperation	397
László TÓTH GY. , Steps on the Way to Reconciliation	409
István VÁNYOLÓS A. , Mentality and Prejudice in Romanian-Hungarian Relations	419
Daniel VIGHI , Nationalism and Culture in Transylvania	431
 Instead of conclusions	
Perspectives on the Evolution of the Romanian-Hungarian Relations and the French-German Reconciliation Model (<i>Levente SALAT</i>)	473
The Franco-German Reconciliation and the Role of the Intercultural Programme for the French and German Youth (<i>Monica ROBOTIN, Petra SZÁVICS</i>)	539
 Documents	
The French-German Cooperation Treaty	577
Treaty between the Republic of Hungary and Romania on Understanding, Cooperation and Good Neighborhood	605
About the Authors	631

RELAȚIILE ROMÂNNO-MAGHIARE și modelul de reconciliere franco-german

Argument

În primăvara anului 2002, Liga Pro Europa din Târgu Mureș și Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală din Cluj, în cadrul unei inițiative comune, au încercat să configureze un tablou al relațiilor româno-maghiare și perspectiva acestora în viitor, la peste zece ani după prăbușirea comunismului. Președinții celor două organizații civile au remis o invitație demnitarilor cu funcții înalte, liderilor politici și personalităților modelatoare ale opiniei publice din România și Ungaria, despre care pe drept cuvânt se poate presupune că au ceva de spus în legătură cu evoluția probabilă a relațiilor româno-maghiare, de a răspunde la câteva întrebări privind viitorul acestor relații. Inițiatorii au expediat 370 de chestionare, destinatarii fiind: 150 români, 120 maghiari și 100 personalități publice maghiare din România. În linii mari, cele trei subșantioane au avut structuri asemănătoare: au conținut în proporție identică politicieni cu funcții de răspundere, specialiști și cercetători care se ocupă profesional cu problema în cauză, personalități mass-media influente și intelectuali care se bucură de o largă recunoaștere, dar nu desfășoară o activitate în strânsă legătură cu problema analizată.

La invitația lansată au sosit 36 de răspunsuri. Din acestea, prezentul volum publică 31 luări de poziție, ale căror autori – cunoscând contextul publicării – și-au dat ulterior consimțământul de a fi aduse la cunoștința publicului interesat. Titlurile utilizate în volum pentru fiecare intervenție aparțin editorilor.

În baza tabloului de ansamblu care se conturează din răspunsuri, relațiile româno-maghiare se caracterizează printr-o ambivalență particulară. Pe de o parte, se poate conta pe un progres spectaculos la nivelul relațiilor interstatale și interguvernamentale, care pot fi explicate îndeosebi prin încadrarea geopolitică a spațiului și interesele de integrare euro-atlantică din interiorul acestuia. Dincolo, însă, de relațiile interstatale care evoluează promițător, relațiile dintre *națiuni* sunt împovărate în continuare de mai multe prejudecăți neprelucrate și de o suspiciune reciprocă, ceea ce ar putea face ca stabilitatea relațiilor interstatale să devină îndoielnică, dacă în vreuna din cele două țări evoluția politicii interne ar putea oferi pretexte pentru exploatarea politică a acestor prejudecăți.

Una dintre ipotezele inițiativei a fost că reconcilierea franco-germană și instituțiile aflate în spatele ei, îndeosebi Office Franco-Allemand pour la Jeunesse/Deutsch-Französisches Jugendwerk (OFA/DFJW), ar putea servi ca

model pentru inițiativele care doresc să contribuie la fundamentarea stabilității relațiilor interstatale româno-maghiare pe termen lung, prin lichidarea treptată a problemelor și prejudecăților controversate dintre cele două națiuni. De aceea, volumul cuprinde mai întâi un text semnat de Bernard Viale, coordonator al OFAJ/DFJW, iar în cea de a doua parte a sa se va regăsi un studiu amplu realizat de Monica Robotin și Petra Szávics, ce prezintă istoria instituției care a avut un rol major în crearea și reproducerea din generație în generație a bazelor sociale ale reconcilierii franco-germane. Totodată, volumul se încheie cu un studiu care sintetizează concluziile redactorilor.

Din punctul de vedere al formei și al structurii lingvistice, prezenta ediție este o întreprindere de excepție. Trilingvismul ei se justifică în primul rând prin faptul că inițiatorii doresc să atragă concomitent atenția factorilor de decizie – și nu numai – din România, Ungaria și Uniunea Europeană că în interesul stabilității spațiului central și est-european, și în consecință al Uniunii Europene, evoluția relațiilor româno-maghiare merită să fie urmărită. Iar în contextul atenției acordate acestei probleme este recomandabil să se aibă în vedere și faptul că pentru lichidarea prejudecăților care împieteză relațiile româno-maghiare nu este suficientă – după cum ne avertizează istoria reconcilierii franco-germane – simpla referire la existența acordurilor interstatale. Printre altele, tocmai cele prevăzute în aceste acorduri susțin oportunitatea înființării unor instituții precum Office Franco-Allemand pour la Jeunesse/Deutsch-Französisches Jugendwerk și a altor programe interguvernamentale.

Levente SALAT

Smaranda ENACHE

A ROMÁN–MAGYAR KAPCSOLATOK és a francia–német megbékélési modell

A szerkesztők előszava

2002 tavaszán a marosvásárhelyi Pro Europa Liga és a kolozsvári székhelyű Etnokulturális Kisebbségek Forrásközpontja egy közös kezdeményezés keretében tett kísérletet arra, hogy képet alkosson a román-magyar kapcsolatok állapotáról és jövőbeli kilátásairól, bő tíz esztendővel a kommunizmus összeomlását követően. A két civil szervezet elnökei felkérést juttattak el Románia és Magyarország magas beosztású tisztségviselőihez, vezető politikusaihoz és közvélemény-formáló egyéniségeihez, akikről korábbi megnyilatkozásaik alapján joggal lehetett feltételezni, hogy van mondanivalójuk a román-magyar kapcsolatok várható alakulásának kérdésében. A kezdeményezők 370 felkérést küldtek szét, ebből 150-nek román, 120-nak magyar, 100-nak pedig romániai magyar közéleti személyiség volt a címzettje. Mindhárom rész-minta nagyjából hasonló szerkezetű volt: azonos arányban tartalmazott felelős beosztású vezető politikusokat, a kérdéssel hivatásszerűen foglalkozó szakértőket és kutatókat, befolyásos média-személyiségeket és közmegebecsülésnek örvendő, ám a vizsgált kérdéssel szorosan nem összefüggő tevékenységet folytató értelmiségieket.

A felkérésekre összesen 36 válasz érkezett. Jelen kötet ezekből a válaszokból adja közre azt a 31 állásfoglalást, amelynek szerzője utólagosan, a közreadás kontextusának ismeretében adta belegyezését a közléshez. A hozzászólások címeit minden esetben a szerkesztők fogalmazták meg.

A válaszokból kibontakozó összkép alapján a román-magyar kapcsolatokat sajátos kettősség jellemzi. Egyfelől látványos előrelépésekkel lehet számolni az állam- és kormányközi kapcsolatok szintjén, amelyeket többnyire a térség geopolitikai behatároltságának és azokon belül az euro-atlanti integrációs érdekeknek lehet betudni. Az ígéretesen alakuló államközi kapcsolatokon túl azonban a *nemzetek* közötti viszonyt továbbra is több feldolgozatlan előítélet, kölcsönös gyanakvás terheli, ami kétséggé teheti az államközi viszonyok stabilitását, amennyiben valamelyik országban a belpolitikai viszonyok alakulása ürügyeket szolgáltathat ezeknek az előítéleteknek a politikai kamatoztatására.

A kezdeményezés egyik hipotézise az volt, hogy a francia–német megbékélés és a mögötte álló intézmények, jelesül az Office Franco-Allemand pour la Jeunesse/Deutsch-Französisches Jugendwerk (OFAJ/DFJW), modellként szolgálhat azon kezdeményezések számára, amelyek a román-magyar államközi kapcsolatok stabilitásának hosszú távú meglapozásához kívánnak hoz-

zárjulni, a két nemzet közötti vitás kérdések és előítéletek fokozatos felszámolása révén. Ennek tudható be, hogy a kötet Bernard Viale, az OFAJ/DFJW munkatársának bevezetőjével indít, és hogy a második részben terjedelmes, Monica Robotin és Szávicz Petra által jegyzett tanulmány ismerteti a francia–német megbékélési modell intézményi hátterének a történetét. A kötetet a szerkesztők konklúzióit összegező tanulmány zárja.

Jelen kiadvány, formáját, nyelvi szerkezetét tekintve, rendhagyó vállalkozás. Háromnyelvűségét mindenekelőtt az indokolja, hogy a kezdeményezők egyszerre kívánják felhívni Románia, Magyarország és az Európai Unió felelős döntéshozóinak a figyelmét arra, hogy a közép-kelet-európai térség és az Unió stabilitásának az érdekében érdemes figyelmet szentelni a román–magyar kapcsolatok alakulásának. A kérdésnek szentelt figyelem kontextusában pedig azt is tanácsos szem előtt tartani, hogy a román–magyar viszonyt terhelő előítéletek felszámolásához – amint erre a francia–német megbékélés története figyelmeztet – nem elegendő az államközi egyezmények pusztá lé-tére hagyatkozni, hanem szükség lehet, többek között éppen az azokban foglaltak megvalósítása érdekében, egy Office Franco-Allemand pour la Jeunesse/Deutsch-Französisches Jugendwerk-hez hasonló intézményre, illetve más kormányközi programokra is.

SALAT Levente

Smaranda ENACHE

ROMANIAN-HUNGARIAN RELATIONS and the French-German Reconciliation

Foreword

In the spring of 2002, the Pro Europe League (Târgu Mureş/Marosvásárhely) and the Ethnocultural Diversity Resource Center (Cluj/Kolozsvár) launched a common initiative aiming to assess the current situation of the Romanian-Hungarian relations and its perspectives, over ten years after the collapse of communism. The presidents of the two non-governmental organizations addressed a letter to important public personalities in Romania and Hungary, leading politicians and opinion-leaders, who were justifiably thought, based on their previous activity and public statements, to have something to say concerning the evolution of the Romanian-Hungarian relations. The initiators sent out 370 letters, out of which 150 were addressed to Romanians public personalities, 120 to Hungarian ones, and 100 to Hungarians living in Romania. Each of the three samples was of a similar structure: they included identical percentages of leading politicians in high governmental positions, experts and researchers dealing with the issue as a matter of their profession, influential media personalities, and highly respected intellectuals whose core activity is not necessarily connected to the issue of concern.

A total of 36 replies were received to the letter. The present volume includes 31 of the received answers, those ones whose authors subsequently agreed to their statements being made public, aware of the nature and the context of this publication. The titles for each text were chosen by the editors.

The image that emerges from the answers renders the Romanian-Hungarian relations as characterized by a specific duality. On the one hand, at the level of state and governmental relations, there has been significant progress, which is mostly due to the geopolitical factors and the related interests in Euro-Atlantic integration. However, beyond the much promising advancement in inter-state relations, the relations between the two *nations* are still characterized by several unprocessed prejudices and mutual suspicions, which make the stability of the inter-state relations rather doubtful, as long as in the context of domestic affairs within either of the countries the issue may still be exploited by different actors in order to gain political advantage.

One of the hypotheses of the present initiative was that the French-German reconciliation and the involved institutions, especially the Office Franco-Allemand pour la Jeunesse/Deutsch-Französisches Jugendwerk (OFAJ/DFJW), can serve as a model for those initiatives that wish to con-

tribute to the foundation of the long-term stability of the Romanian-Hungarian inter-state relations, by gradually erasing the controversial issues and the mutual prejudices between the two nations. This is why the volume starts with the foreword signed by Bernard Viale, coordinator of OFAJ/DFJW, and in the second part an extensive study, signed by Monica Robotin and Petra Szávics, elaborates on the history of the institutional background of the French-German reconciliation model. The volume ends with the conclusions drawn by the editors.

The present publication is an uncommon enterprise, both as far as its scope and linguistic structure is concerned. The fact that it is tri-lingual is explained, first of all, by the editors' intention to draw the attention of decision-makers and the public opinion in Romania, Hungary and the European Union upon the importance of the role the evolution of the Romanian-Hungarian relations plays for the stability of Central-East Europe, in particular, and for the success of the east-ward enlargement of the European Union, in general. According to the editors' hope, the book will convey the message to the interested readers that for erasing the prejudices that still burden the Romanian-Hungarian relations it is not enough – as the example provided by the history of the French-German reconciliation demonstrates – to rely on the mere existence of inter-state agreements. Among many other circumstances, it is exactly the content of those agreements that call for the establishment of institutions like the Office Franco-Allemand pour la Jeunesse/Deutsch-Französisches Jugendwerk, or similar intergovernmental programs.

Levente SALAT

Smaranda ENACHE

BIROUL DE TINERET FRANCO-GERMAN

Un caz de succes al educației pentru pace și al cooperării interculturale în Europa

Biroul de Tineret Franco-German (Franco-German Youth Office – FGYO) este singura instituție a cărei înființare a fost prevăzută în Tratatul de Cooperare Franco-German din 1963. Președintele Charles de Gaulle și Cancelarul Federal Dr. Konrad Adenauer au dorit să asigure o semnificație specială Tratatului adresând o chemare tinerilor de a se angaja în realizarea prieteniei franco-germane. FGYO i-a revenit sarcina de a încuraja și promova întâlnirile și cooperarea la scară largă între tinerii celor două țări.

Începând cu 1963, peste 7 milioane de tineri din Germania și Franța au luat parte la peste 200.000 de evenimente organizate de FGYO în cele două țări. În fiecare an 200.000 de tineri din Franța și Germania au participat la peste 7.000 de programe de schimb. FGYO are la dispoziție fonduri de peste 20 milioane euro, care provin din contribuțiile egale ale ambelor guverne, precum și din fonduri asigurate de instituții europene special pentru aceste proiecte.

Anumite programe sunt accesibile și tinerilor din țări terțe. Astfel de programe trilaterale întotdeauna implică Franța, Germania, precum și o a treia țară. Se acordă prioritate țărilor din Europa Centrală și de Est, Europa de Sud-Est și țărilor din regiunea mediteraneană. Aceste programe constau de obicei din mai multe „cicluri”, cu numeroase întâlniri consecutive organizate pe rând în fiecare din țările participante. În fiecare an, 3.000 lideri ai tinerilor și alte persoane din țări terțe primesc sprijin financiar de la FGYO pentru a derula 250 de „programe din țări terțe”.

Organizația

FGYO este o organizație internațională independentă. Este condusă de un Consiliu de Administrație care include 15 reprezentanți germani și tot atâția francezi din diferite ministere, precum și personalități de seamă din organizații de tineri voluntari. Președinții comuni ai Consiliului de Administrație sunt Miniștrii Tineretului din Republica Federală Germană și Republica Franceză.

Structura executivă a Consiliului de administrație include Secretarul General și Secretarul General Adjunct al Biroului de Tineret Franco-German. Secretarul General actual este Babette Nieder, de naționalitate germană. Ea este ajutată de Secretarul General Adjunct Michel Cullin, care este francez.

Administrația integrată bi-națională a Biroului de Tineret își are sediul la Paris și un birou la Berlin.

Activitățile

Scopul FGYO este „cunoașterea și înțelegerea reciprocă, solidaritatea și cooperarea”. Liniile directe ale organizației subliniază faptul că programele de schimb trebuie privite ca parte a unui proces care începe cu descoperirea realităților din viața franceză și germană, obținerea cunoștințelor necesare în cadrul cooperării bi- și multi-naționale pentru a asigura posibilitatea de a dezvolta noi modalități de a trăi împreună.

Activitățile FGYO includ nu doar domenii conexe muncii tinerilor, dar se extind și asupra ariilor ce implică tineri din toate categoriile sociale, din școli, universități, diverse categorii de pregătire profesională, orașe înfrățite sau cluburi de tineret și sportive. Un alt domeniu semnificativ al activităților FGYO îl reprezintă promovarea studiului limbilor în cadrul unor activități extracurriculare, extrașcolare, formarea liderilor de tineret și cercetarea în domeniul educației interculturale. De asemenea, există un serviciu ce oferă informații despre schimburile între tineri și realitățile din viața ambelor țări.

Pe lângă asigurarea sprijinului financiar pentru programe franco-germane pentru toate organizațiile implicate în educația generală și vocațională din cele două țări, FGYO oferă servicii de consultanță și promovare.

Actualmente, prioritățile FGYO includ:

- sprijin pentru tineri pentru a deveni membri activi ai societății și cetățeni europeni activi;
- asigurarea unor oportunități de educație interculturală;
- nu în ultimul rând, transferul de experiențe pozitive în ceea ce privește reconcilierea franco-germană prin intermediul unor schimburi între tineri din alte țări.

Experiența acumulată

La 40 de ani de la înființare, FGYO a devenit un factor esențial de educație interculturală pentru tineri din Franța și Germania; a adâncit înțelegerea reciprocă dintre cele două țări și a contribuit la o solidaritate crescută între Franța și Germania. Activitățile sale au condus la înfrățirea a peste 1.800 de orașe, 4.000 de școli și 1.000 de universități, precum și la instituționalizarea relațiilor dintre un număr semnificativ de organizații active în domeniul tineretului din Franța și Germania. Aceste rețele reprezintă un factor de stabilizare a relațiilor dintre cele două țări. Mii de persoane sunt implicate în această relație de cooperare în fiecare an, atrăgând la rândul lor alte mii de persoane. Acest fapt constituie un succes uimitor, de o intensitate și un dinamism care se explică nu doar prin cifre, dar și prin calitatea programelor desfășurate.

Iată câteva dintre principiile de bază:

- Schimburile interculturale eficiente, care corespund scopurilor FGYO, presupun un proces îndelungat de acumulare de cunoștințe și de înțelegere a

celeilalte culturi și a celuilalt popor. În același timp, trebuie să se realizeze o cunoaștere și o înțelegere mai profundă a identității și culturii celuilalt.

– Programele de schimb pot fi realizate la diferite niveluri. Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem că o simplă întâlnire între persoane provenind din diferite culturi nu conduce în mod automat la eliminarea prejudecăților sau la o înțelegere mai bună. Din contră, contactele de scurtă durată pot întări stereotipurile și pot oferi noi ocazii de înțelegere greșită a celuilalt.

– Dacă schimburile dintre tineri trebuie să contribuie la transformarea unor relații internaționale, este necesar să se încurajeze exprimarea diferențelor dintre indivizi. Cheia unei educații interculturale de succes este să învățăm să trăim acceptând diferențele.

– Înțelegerea interculturală nu este un proces care se petrece automat. Ea se dezvoltă foarte încet și depinde în mare măsură de condițiile în care se realizează întâlnirea: o condiție esențială pentru o educație interculturală de calitate este să trăiești împreună cu celălalt într-o situație de viață „reală”, să te confrunți împreună cu experiențe și dificultăți concrete.

Câteva elemente cheie ale succesului: subsidiaritate și parteneriate libere, continuitate și reciprocitate

La sfârșitul celui de-al II-lea război mondial, oamenii au început să se gândească la viitorul relațiilor franco-germane și la viitoarea construcție a Europei. Lideri din domeniul educației și activităților de tineret au organizat primele întâlniri pentru tineri cu scopul de a iniția construirea viitorului comun. Prof. Joseph Rovin, un intelectual francez responsabil cu educarea tinerilor din zona Germaniei ocupată de francezi și fost prizonier în lagărul de concentrare de la Dachau, a folosit următoarele cuvinte pentru a exprima nevoia de a dezvolta relații bune cu Germania: „Vom avea parte de Germania pe care o merităm”. Multe persoane, printre care numeroși foști membri ai luptei de rezistență și foști prizonieri, au acordat mult timp muncii de reconciliere. Când Tratatul de Cooperare a fost semnat, liderii politici erau deja conștienți de rezultatele pozitive ale acestor prime inițiative și au decis să intensifice cooperarea franco-germană prin instituționalizarea schimburilor de tineret, nu cu scopul de a încredința guvernelor organizarea acestor schimburi, ci pentru a lăsa această sarcină în grija tinerilor și a organizațiilor de tineret. Această formă de acțiune voluntară a însemnat responsabilizarea actorilor implicați și totodată acordarea de sprijin pentru inițiativele lor. Promovarea prieteniei franco-germane nu era doar grija guvernelor, ci a întregii societăți civile.

FGYO nu a forțat niciodată organizațiile franceze și germane să colaboreze sau să își concentreze atenția asupra unui subiect anume. Organizațiile însele își alegeau organizațiile partenere și tema activităților comune. După cum se poate bănui, tinerii care au participat în programe au fost întotdeauna implicați în alegerea partenerilor și a subiectelor de interes și își asumau pregătirea schimburilor.

Multe organizații au colaborat astfel ani în șir organizând împreună programe în ambele țări. Aceste relații continue au condus la apariția unor rețele instituționale puternice la toate nivelurile: local, regional, național și internațional. Fondurile (40 milioane mărci germane în 1963) alocate de ambele guverne au permis FGYO să implice toate clasele sociale în programele desfășurate și să ajungă la atragerea unui număr foarte mare de tineri.

Concluzii

„Specificitatea cooperării franco-germane constă în normalitatea sa”, a declarat un fost cancelar al Republicii Federale Germane. Însă lucrurile nu au fost la fel întotdeauna.

Condițiile înființării FGYO, contextul în care acesta și-a desfășurat activitățile, evoluția sa în cadrul european, toate aceste elemente sunt foarte specifice. Însă experiențele au arătat că schimburile internaționale între tineri pot constitui un instrument util în educația pentru pace și pentru realizarea unei cooperări internaționale și interculturale. Tinerii care participă la schimburi internaționale învață să deschidă ochii și mintea, să reflecteze asupra diferențelor culturale; ei se simt mai siguri în situații nefamiliare; învață să își explice interesele și să negocieze cu persoane aparținând diferitelor culturi. Ei învață să fie toleranți.

Prin relațiile cu țări în cadrul programelor trilaterale, FGYO dezvoltă pe mai departe înțelegerea mutuală și legăturile de prietenie și solidaritate dintre tinerii din toate țările implicate. Promovează dezvoltarea democrației în Europa și permite participanților să exerseze toleranța și să experimenteze pacea prin respectul față de diferențele culturale. Astfel, FGYO joacă un rol de neprețuit în procesul de integrare europeană.

Bernard VIALE

Mai 2003

A FRANCIA-NÉMET IFJÚSÁGI IRODA

Az európai békenvelés és interkulturális együttműködés sikeres példája

A Francia-Német Ifjúsági Iroda (French-German Youth Office, FGYO) az egyetlen intézmény, amelynek létrehozásáról az 1963-ban aláírt francia-német együttműködési megállapodás rendelkezik. Az aláírók, Charles de Gaulle elnök és dr. Konrad Adenauer szövetségi kancellár célja az volt, hogy a megállapodás különleges jellegét növeljék a fiatalsághoz intézett felhívásukkal, mellyel a francia-német barátság melletti elkötelezettségre szólítanak fel. Az iroda feladatául szabták a két ország fiataljainak széles körű bevonásával tartandó találkozók és együttműködés bátorítását és előmozdítását.

1963 óta a két ország több mint hétmillió fiatalja vett részt az FGYO által támogatott rendezvényeken, melyek száma meghaladja a 200 000-et. A több mint 7000 csereprogramban évente 200 000 francia és német fiatal vett részt. A két állam egyenlő hozzájárulásaiból, valamint a speciális projektekért felelős európai intézményektől érkező támogatásokból a FGYO-nak 20 millió eurós alap áll rendelkezésére.

Bizonyos programokban harmadik országból származó fiatalok is részt vehetnek. Az ilyen háromoldalú programokba kötelező módon be kell vonni Franciaországot és Németországot, valamint az illető harmadik országot. Előbbséget élveznek a közép- és kelet-európai, a dél-európai és a mediterrán országok. Ezeket a programokat „ciklusokra” osztják fel, melyek során a részt vevő országok felváltva több találkozót szerveznek. A FGYO 250 „harmadik országgal szervezett programjának” keretében évente 3000 harmadik országból származó fiatal és ifjúsági vezető részesül támogatásban.

A szervezet

Az FGYO független nemzetközi szervezet, melyet a különböző minisztériumok, illetve önkéntes ifjúsági szervezetek vezető személyiségei közül kijelölt 15-15 német és francia képviselőből álló igazgatótanács irányít. Az igazgatótanács társelnöki tisztségét a Német Szövetségi Köztársaság, illetve a Francia Köztársaság ifjúsági miniszterei látják el.

Az igazgatótanács ügyvezető testületét az FGYO főtitkára és főtitkárhelyettese alkotja. Jelenleg a német Babette Nieder látja el a főtitkári tisztséget, segítőtársa a francia Michel Cullin főtitkárhelyettes. Az FGYO kétoldalú integrált igazgatóságának székhelye Párizsban van, továbbá egy berlini irodával is rendelkezik.

Tevékenységeink

Az FGYO célja „egymás kölcsönös megismerése és megértése, a szolidaritás és együttműködés erősítése”. A szervezet irányelvei kimondják, hogy a csereprogramokat a franciaországi és németországi realitások megismerése folyamatának részeként kell felfognunk; ez lehetővé teszi, hogy a résztvevők a kétoldalú és sokoldalú együttműködés terén olyan tapasztalatokat szerezzenek, melyek alapján új együttélési formákat alakítanak ki.

Az FGYO nemcsak az ifjúsági munkavállalás terén tevékenykedik, hanem minden olyan területre kiterjeszti szerepvállalását, ahol a legkülönbözőbb szociális háttérrel rendelkező fiatalok részvételére lehet számítani (iskolák, egyetemek, szakképzési intézmények, testvérvárosi kapcsolatok, valamint ifjúsági és sportklubok). Az FGYO más fontos területen is tevékenykedik, így például támogatja az iskolán kívüli nyelvoktatási programokat, a ifjúsági vezetőképzési programokat és az interkulturális pedagógiai kutatásokat. Ugyanakkor információs szolgáltatásokat is nyújt az ifjúsági csereprogramokkal és a két országgal kapcsolatosan.

A két ország szinte valamennyi tudományos és szakképzési intézményében létező francia–német programok támogatása mellett az FGYO tanácsadási és promóciós tevékenységet is folytat.

Az FGYO jelenleg a következő prioritásokat határozta meg:

- segíteni kell a fiataloknak, hogy az európai társadalom aktív tagjaivá és polgáraivá váljanak;
- interkulturális tanulási lehetőségeket kell biztosítani;
- és végül, de nem utolsósorban, ifjúsági csereprogramok útján más országoknak is át kell adni a sikeres francia–német megbékéléssel kapcsolatos tapasztalatokat.

Tapasztalataink

Az alapítástól eltelt 40 esztendő folyamán az FGYO jelentős szerepet vállalt a francia és német fiatalok interkulturális nevelésében; hozzájárult a két ország közötti kölcsönös megértés elmélyítéséhez, valamint a francia–német szolidaritás erősítéséhez. Munkájának köszönhetően több mint 1800 város, 4000 iskola és 1000 egyetem között jött létre testvércapcsolat, valamint számos fiatalokat foglalkoztató francia és német szervezet között alakítottak ki intézményes kapcsolatokat. Ezek a hálózatok nagyon értékes stabilizációs tényezőt jelentenek a két ország közötti kapcsolatokban. Évente sok ezer ember vesz részt az együttműködési programokban, akik további ezrek között teremtenek kapcsolatot. E kapcsolatok kialakítása rendkívüli sikernek tekinthető, mélységük és dinamizmusuk magyarázata nem annyira a pusztá adatokban, hanem inkább a programok minőségében rejlik.

A szervezet legfontosabb vezérelvei a következők:

– Az FGYO céljainak megfelelő, eredményes interkulturális csereprogramok működtetése más népek kultúrája megismerésének és megértésének hosszú folyamatát feltételezi, ugyanakkor a saját identitás és kultúra jobb megismerését, mélyebb megértését teszi szükségessé.

– A csereprogramokat különböző szinteken lehet elképzelni. Szükséges azonban megérteni, hogy a különböző szociális háttérrel rendelkező emberek egyszerű találkozása nem hozza magával természetesen az előítéletek kiküszöbölését vagy a másik ember jobb megértését. Éppen ellenkezőleg, a rövid ideig tartó érintkezés megerősítheti a sztereotípiákat, és újabb félreértések forrása lehet.

– Annak érdekében, hogy a csereprogramok valóban hozzájáruljanak a nemzetközi kapcsolatok átalakításához, bátorítani kell a különbségek kifejezését. Az interkulturális tanulás azt jelenti, hogy elfogadjuk a különbségeket, és megtanulunk együtt élni azokkal, akik különböznek tőlünk.

– Az interkulturális megértés nem automatikus folyamat. Lassan alakul ki, és minősége nagymértékben a találkozás körülményeitől függ: az interkulturális tanulás sikerességének feltétele, hogy a résztvevők a „valós” környezetben éljenek, együtt oldják meg a konkrét helyzeteket és nehézségeket.

A siker titka: szubszidiaritás és szabad partnerkapcsolatok, folyamatosság és kölcsönösség

A II. világháború befejezése után többeket foglalkoztatni kezdett a francia–német kapcsolatok jövője, és elkezdődtek az új Európa építésével kapcsolatos tervezetések. Az ifjúságnevelés és -munka vezető képviselői a jövő építése céljából rendezték meg az első ifjúsági találkozókat. Joseph Rovon francia professzor, a dachau koncentrációs tábor túlélője, aki a Németország francia megszállás alatt lévő területein folyó ifjúságnevelésért felelt, a következőképpen fogalmazta meg a jó francia–német kapcsolatok kialakítása iránti igényt: „Olyan Németországban lesz részünk, amilyent megérdemlünk.” A megbékélési erőfeszítések mellett sokan elkötelezték magukat, köztük olyan francia és német állampolgárok, akik korábban az ellenállási mozgalom aktív tagjai vagy foglyok voltak. A politikai vezetők már az Együttműködési Megállapodás aláírásakor tisztában voltak az említett kezdeményezések pozitív hatásaival, eredményeivel, ezért az ifjúsági csereprogramok intézményesítése útján tervezték felgyorsítani a francia–német együttműködést, a programok szervezését azonban nem az államra, hanem magukra a fiatalokra, illetve az ifjúsági szervezetekre kívánták bízni. Az önkéntes szolgálat ilyen formában való támogatása révén segítették a felelősségvállalás és a támogatás tudatosítását a résztvevőkben. A francia–német barátság előmozdításának ügye nemcsak az érintett országok kormányait, hanem az egész civil társadalmat foglalkoztatta.

Az FGYO sohasem kényszerítette a francia és német szervezeteket arra, hogy együttműködjenek, vagy hogy programjaikban bizonyos problémákkal

foglalkozzanak. Mindig maguk a szervezetek választják ki a partnerszervezeteket és a programtémákat. Magától értetődik, hogy a fiatalok szintén mindig részt vesznek az őket érdeklő témák kiválasztásában, illetve a csereprogramok előkészítésében.

Az eltelt években számos szervezet között jött létre együttműködés a programok közös szervezése érdekében: ezek a folyamatos és kölcsönös érdekeltsgű kapcsolatok szilárd intézményi hálózatot alakítottak ki minden szinten – helyi, regionális, országos és nemzetközi szinten egyaránt. A két állam által rendelkezésre bocsátott támogatási alapoknak köszönhetően (amelyek 1963-ban 40 millió márkát tettek ki) az FGYO-nak sikerült valamennyi társadalmi osztályt bevonni a programokba és nagyszámú fiatal számára biztosítani az ezekhez való hozzáférést.

Befejezés

„A francia–német együttműködés különlegessége az, hogy teljesen normális”, amint azt a Német Szövetségi Köztársaság egy korábbi kancellárja megfogalmazta. Nem volt ez mindig így.

Az FGYO létrehozásának körülményei, tevékenységének kerete, szereplése az európai szintéren – mindez nagyon sajátos jelleget kölcsönöz a szervezetnek. De a tapasztalat azt mutatja, hogy az ifjúsági csereprogramok nagyon hasznosnak bizonyulhatnak a békenevelés és az interkulturális együttműködés tekintetében. A nemzetközi csereprogramokban részt vevő fiatalok figyelmesebbekké és nyitottabbakká válnak, megismerik a kultúrák közötti különbségeket, nagyobb biztonságban érzik magukat ismeretlen helyzetekben, megtanulják, hogyan érvényesíthetik érdekeiket, és hogyan tárgyaljanak más kultúrából származó személyekkel. Egyszóval: megtanulnak toleránsabbak lenni.

A háromoldalú programok révén, melyekbe más országokat is bevonnak, az FGYO továbblép a részt vevő országok fiataljai közötti kölcsönös megértés elmélyítése, a baráti kapcsolatok és szolidaritás kiépítése terén. Ösztönzi a demokrácia fejlesztését, és lehetővé teszi, hogy a résztvevők a kulturális különbségeket tiszteletben tartva toleráns és békés életet éljenek. Ezáltal a szervezet nagyon értékes szerepet játszik az európai integrációs folyamatban.

VIALE Bernard

2003. május

THE FRANCO-GERMAN YOUTH OFFICE

A successful example of peace education and intercultural cooperation in Europe

The French-German Youth Office (FGYO) is the only institution provided for in the Treaty on Franco-German Cooperation of 1963. President Charles de Gaulle and Federal Chancellor Dr. Konrad Adenauer aimed to give the Treaty particular significance by calling on young people to commit themselves to Franco-German friendship. The FGYO was given the task of encouraging and promoting meetings and cooperation on a large scale between the young people of both countries.

Since 1963, over 7 million young people from Germany and France have taken part in more than 200,000 events promoted by the FGYO in both countries. Each year 200,000 young people from France and Germany take part in more than 7,000 exchange programmes. The FGYO disposes of an overall fund of 20 million Euros, consisting of equal contributions from both governments as well as of funding from European institutions for special projects.

Certain programmes are also accessible for young people from a third country. Such trilateral programmes must always involve France, Germany and the respective third country. Priority is given to countries of Central and Eastern Europe, Southeastern Europe as well as to the countries of the Mediterranean region. These programmes they are usually constituted in "cycles", with several consecutive encounters held alternately in each of the participating countries. Each year, 3,000 young people and youth leaders from third countries receive financial support of the FGYO for 250 "third country programmes".

The organization

The FGYO is an independent international organisation. It is headed by an Administrative Council consisting of 15 German and 15 French representatives from various Ministries as well as of leading figures from voluntary youth organisations. The joint Presidents of the Administrative Council are the Ministers for Youth of the Federal Republic of Germany and of the French Republic.

The executive body of the Administrative Council consists of the Secretary and Deputy Secretary General of the Franco-German Youth Office. The current Secretary General is Babette Nieder, of German nationality. She is assisted by the Deputy Secretary General Michel Cullin, a Frenchman.

The integrated bi-national administration of the Youth Office has its headquarters in Paris and an office in Berlin.

The activities

The aims of the FGYO are “mutual knowledge, understanding, solidarity and cooperation“. Its guidelines state that exchange programmes are to be seen as part of a process starting with the discovery of the realities of French and German life, attaining a working knowledge in bi- and multi-national cooperation in order to then be capable of developing of new ways of life together.

The activities of the FGYO include not only the domain of youth work but extend to all areas involving young people from all social backgrounds, such as schools, universities, professional education, town twinnings or youth and sports clubs. Other important fields of activities of the FGYO are the promotion of language studies outside the classroom, youth leader- training and research on the pedagogy of intercultural meetings. Also, an information service on youth exchanges and the realities of both countries is offered.

In addition to providing financial support for the Franco-German programmes of virtually all the organisations involved in academic and vocational education in both countries, the FGYO also carries out consultancy and promotional work.

Currently, the priorities of the FGYO are as following:

- to help young people become active members of society and active European citizens;
- to offer opportunities for intercultural learning;
- and last but not least to transfer the successful experience of Franco-German reconciliation through youth exchanges to other countries.

The experience

40 years after its founding, the FGYO has become an essential factor in the inter-cultural education of young people in France and Germany; it has deepened mutual understanding between both countries and has contributed to greater Franco-German solidarity. Its work has led to creating over 1,800 town-twinnings, 4,000 school-twinnings and 1,000 university-twinnings and to an institutionalised relationship between a very large number of organisations working with young people in France and in Germany. These networks form an invaluable stabilising factor for the relations between the two countries. Thousands of people are engaged in this cooperation every year, in turn bringing many more thousands of other people together. This constitutes an amazing success, an intensity and dynamism, which is not only to be explained by the mere number, but also by the quality of the programmes.

Here are some principles:

– Efficient intercultural exchange work, which corresponds to the aims of the FGYO, requires the long-term process of acquiring knowledge and understanding of the other culture and people. At the same time, a better knowledge and better understanding of one's own identity and culture must be attained.

– Exchange programmes can be conceived on different levels. It must be seen, however, that a mere encounter between people of different cultural backgrounds does not automatically result in the elimination of preconceived opinions or in a better understanding. On the contrary, short time contacts can also reinforce stereotypes and provide new opportunities to misunderstand one another.

– If youth exchange programmes are really to contribute to transforming international relations, the expression of differences must be encouraged. The key to intercultural learning is to learn to live with and to accept differences.

– Intercultural understanding is not an automatic process. It evolves very slowly and also depends largely on the conditions of the encounter: an important condition for successful intercultural learning is to live together in a “real” environment, to manage concrete experiences and difficulties together.

Some keys for success: Subsidiarity and free partnership, continuity and reciprocity

At the end of World War II, people began to think about the future of Franco-German relationships and about the future construction of Europe. Leaders of youth education and youth work organised the first youth meetings in order to build this future together. Prof. Joseph Rovin, a French intellectual, responsible for youth education in the French occupied zone in Germany and a former prisoner of the concentration camp in Dachau, used the following words to express the need of a good relationship to Germany: “We will get the Germany we deserve”. Many people, amongst them many French and Germans who had been active in underground resistance and former prisoners devoted themselves to reconciliation work. When the Treaty of Cooperation was finally signed, the political leaders were already aware of the positive results of these first initiatives and decided to accelerate Franco-German cooperation by institutionalising youth exchange: Not to have it organised by the governments, however, but to entrust this task to the young people and youth organisations themselves. This form of aid to voluntary action gave the actors a great sense of responsibility and support. Promoting Franco-German friendship was not just a matter for governments, but for civil society as a whole.

The FGYO never compelled French and German organisations to work together and to deal with any specific topics. The organisations themselves always chose partner organisations and subject matters. Needless to say, the

young people participating in the programmes are also always involved in choosing subjects of interest to them, as well as in preparing the exchange.

Many organisations have worked together year after year and have organised programmes in both countries together: such continuous and reciprocal relationships have created solid institutional networks at all levels: local, regional, national, international. The funds (40 million DM in 1963) allocated by both governments enabled the FGYO to involve all social classes in its programmes as well as to reach a very large number of young people.

Conclusion

“The particularity of the Franco-German cooperation it’s its normality”, as a former Chancellor of the Federal Republic of Germany said. It has not always been that way.

The circumstances of the creation of the FGYO, the context of its work, its evolution in the European frame, all these elements are very specific. But experience has shown that international youth exchange can be a useful instrument in peace education and towards international and intercultural cooperation. Young people taking part in international exchanges learn to open their eyes and their minds, to think about cultural differences; they feel more secure in non-familiar situations; they learn to explain their interests and to negotiate with people from a different culture. They learn tolerance.

By reaching out to other countries via trilateral programmes, the FGYO further develops mutual understanding and links of friendship and solidarity between young people in all the countries concerned. It promotes the development of democracy in Europe and allows the participants to experience tolerance and peace through the respect of cultural differences. It thus plays an invaluable role in the process of European integration.

Bernard VIALE

May 2003

INVITAȚIA DE PARTICIPARE

Cluj-Napoca, 15 februarie 2002

Stimată Doamnă!
Stimate Domnule!

Ne adresăm Dumneavoastră cu invitația de a participa la o anchetă intelectuală, cunoscând interesul și consecvența cu care ați urmărit și susținut inițiativele din ultimul deceniu în direcția apropierii dintre români și maghiari.

După căderea comunismului, relațiile dintre România și Ungaria au evoluat cu precădere sub influența unor considerente de ordin geopolitic, în funcție de convergența unor interese comune. Totuși, aceste considerente au fost percepute în decursul ultimilor ani în mod diferit de o parte sau de alta, în consecință și convergența de interese fiind adesea interpretată din diverse perspective.

Fără a ignora importanța unor etape încheiate cu succes în cei doisprezece ani, se pune întrebarea dacă drumul parcurs nu este cumva insuficient, dacă apropierea dintre cele două țări și cele două națiuni nu este încă un capitol deschis, cu multe posibilități, resurse, cerințe neexplorate.

Acestea din urmă, factori obiectivi ai construirii unor relații cu caracter pragmatic, de lungă perspectivă, pot fi identificate și puse în valoare în condițiile actuale de diverse categorii de persoane din ambele țări: politicieni și oameni de afaceri, intelectuali și artiști, instituții ale statului și organizații ale societății civile. În acest fel, probabil se pot estompa și depăși treptat și acele prejudecăți, traume sau alte elemente ale mentalității colective care mai frânează evoluția dinamică a acestor raporturi.

Ancheta noastră vizează identificarea acestor repere ale colaborării și apropierii dintre cele două națiuni. Dorim să aflăm opiniile și sugestiile unor personalități importante din cele două țări, cu pondere reală în modelarea acestor relații în propriul lor domeniu de activitate, având convingerea că ideile exprimate vor contribui la conturarea unei viziuni mai clare și la elaborarea unor acțiuni concrete și utile.

Dacă inițiativa noastră vi se pare demnă de interesul Dumneavoastră, vă rugăm să răspundeți – ținând cont de motivația de mai sus – la următoarele întrebări:

1. Din motive lesne de înțeles, românii și ungurii, România și Ungaria au pornit la drum după 1989 cu așteptări diferite în privința apropierii dintre cele două națiuni. În ce măsură credeți că aceste așteptări s-au realizat?

Invitația de participare

2. Evoluția relațiilor româno-ungare a fost uneori comparată cu reconcilierea istorică franco-germană. Care este, în opinia Dumneavoastră, conținutul efectiv al acestei expresii și în ce măsură se aplică ea raporturilor dintre România și Ungaria, dintre români și unguri?

3. Prin ce argumente – de ordin politic, economic, cultural etc – credeți că se poate motiva nevoia unei dinamici mai puternice a relațiilor româno-ungare acum, la mai bine de zece ani de la căderea comunismului și în contextul unui proces de transformări istorice pe plan geopolitic?

4. Care sunt în opinia Dumneavoastră principalele impedimente în calea unei dezvoltări mai dinamice, a unei apropieri mai consistente în relațiile româno-ungare? Ce inițiative credeți că ar putea accelera acest proces?

În afara răspunsurilor solicitate la întrebările precizate, așteptăm cu interes comentariile și opiniile Dumneavoastră legate de acest subiect.

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă rugăm să ne trimiteți contribuțiile Dumneavoastră până la data de 20 martie 2002 pe adresa CRDE, str. Țebei nr. 21, 3400 Cluj-Napoca.

Cu deosebită considerație,

Smaranda Enache
Președinte
Liga Pro Europa

Levente Salat
Președinte Executiv
Centrul de Resurse pentru
Diversitate Etnoculturală

A FELKÉRÉS SZÖVEGE

Kolozsvár, 2002. február 15.

Tisztelt Hölgem!
Tisztelt Uram!

Az elmúlt tizenkét év során a román–magyar közeledés ügye mellett elkötelezett, az azt szolgáló kezdeményezések iránt érdeklődő személyiségek egyikeként keressük meg Önt, egy széles körű ankétban való részvételre vonatkozó felkéréssel.

A kommunizmus bukását követően Magyarország és Románia kapcsolatai túlnyomórészt a térségben uralkodó geopolitikai megfontolások hatására, a közös érdekek összecsengésének függvényében alakultak. Minthogy azonban ezek a megfontolások más-más színben tűntek fel az egyik vagy a másik oldalon, ennél fogva az érdekek összecsengése is gyakorta eltérő jelentést nyert a felek értelmezésében.

Anélkül hogy megfeledeznénk az elmúlt tizenkét év során sikeresen lezárult szakaszok fontosságáról, kérdés, hogy az eddigiekben megtett út nem kevés-e, a magyarok és a románok közötti közeledés nem nyitott fejezet-e továbbra is, megannyi lehetőség, forrás és követelmény nem tekinthető-e még mindig kiaknázatlannak.

Ez utóbbiak olyan objektív tényezői a pragmatikusan felfogott, hosszú távra szóló kapcsolatok építésének, amelyek felismerése és hasznosítása a jelen körülmények között mindkét országban többekre vár: politikusokra és üzletemberekre, értelmiségiekre és művészekre, állami intézményekre és a civil társadalom szervezeteire.

Biztosra vehető, hogy a kiaknázatlan lehetőségek számbavétele és az azokból leszűrhető tanulságok hasznosítása révén tompíthatók, illetve fokozatosan fölszámolhatók azok az előítéletek, traumák, a kollektív mentalitásban még meglévő tudatelemek is, amelyek egyelőre még fékezik e kapcsolatok dinamikusabb fejlődését.

Ankétunk a magyar–román együttműködés ezen lehetséges támpontjainak feltárását célozza. Azok véleményére és ötleteire vagyunk kíváncsiak, akiknek tényleges súlyuk van saját szakterületükön e kapcsolatok alakulása szempontjából. Meggyőződésünk, hogy a megfogalmazott nézetek és gondolatok segítenek majd abban, hogy az egész kérdéskört tisztábban lássuk, és a konkrét tennivalókról is árnyaltabb képet alkothassunk.

Amennyiben kezdeményezésünket figyelmeire méltónak ítéli, kérjük, válaszoljon írásban az alábbi kérdésekre:

1. Könnyen érthető történelmi okoknál fogva a magyarok és a románok, Magyarország és Románia 1989 után más és más várakozással indult útnak a két nemzet közötti közeledést illetően. Ön szerint ezek a várakozások milyen mértékben teljesültek?

2. A magyar–román kapcsolatok alakulását olykor a francia–német történelmi megbékéléshez hasonlították-hasonlítják. Véleménye szerint mi ennek a kifejezésnek a tényleges tartalma, és mennyire alkalmazható Magyarország és Románia, a magyarok és a románok viszonyára?

3. Melyek Ön szerint azok a politikai, gazdasági, kulturális stb. természetű érvek, amelyek amellet szólnak, hogy a magyar–román viszonyt dinamikusabbá kell tenni most, bő tíz évvel a kommunizmus bukása után, történelmi mértékű geopolitikai átalakulások közepette?

4. Véleménye szerint milyen fő akadályai vannak a magyar–román kapcsolatok határozottabb és tartalmasabb fejlődésének? Milyen kezdeményezések segíthetnék e folyamat gyorsulását?

A fenti kérdésekre adott válaszon túl a kérdéskörrel kapcsolatos bármilyen meglátását, észrevételét örömmel vesszük.

Együttműködését köszönve, válaszát 2002. március 20-ig a következő címre várjuk: CRDE, str. Ţebei nr. 21, 3400 Cluj-Napoca, Románia.

Tisztelettel,

Smaranda Enache
Elnök
Pro Europa Liga

Salat Levente
Ügyvezető elnök
Etnokulturális Kisebbségek
Forrásközpontja

THE TEXT OF THE INVITATION

Cluj-Napoca,
February 15, 2002

Dear Madam!
Dear Sir!

Appreciating your interest in pursuing and supporting the initiatives in the field of improving Romanian-Hungarian relations in the past decade, we would like to invite you to take part in a survey.

Since the fall of communism, the relations between Romania and Hungary have evolved especially under the influence of geopolitical factors, depending on the convergence of some common interests. However, during these years, these aspects have been perceived differently by the two parts involved, and even the convergence of common interests has often been interpreted differently.

Without ignoring the importance of some stages completed successfully in the last twelve years, the question arises whether the road that has been covered so far may be insufficient, and whether the close relationship of the two countries and nations is still an open chapter, leaving numerous possibilities, resources and requirements unexplored.

The latter, which are objective factors in the construction of long-term relations of a highly pragmatic character, can be identified and built upon in the current conditions by diverse categories of people in both countries: politicians and businesspeople, intellectuals and artists, state institutions and organizations of the civil society. In this manner, it is likely that prejudices, traumas or other elements of collective mentality that stand in the way of the dynamic evolution of these relations can be reduced and gradually overcome.

Our survey aims to identify the pillars of collaboration and closer relations between the two nations. We would like to learn the opinions and suggestions of important personalities of the two countries, who have a genuine say in modeling these relations in their fields of activity, convinced that the ideas that are going to be expressed will contribute to the shaping of a clearer vision and to the development of concrete and useful actions.

If you should find our initiative worthy of your interest, we would kindly ask you to answer the following questions, keeping in mind the above-described rationale:

1. For reasons that are easy to understand, after 1989, Romanians and Hungarians, Romania and Hungary for that matter, set off with different

The text of the invitation

expectations as regards the development of closer relations between the two nations. To what extent do you believe these expectations have been fulfilled?

2. The evolution of Romanian-Hungarian relations has sometimes been compared to the historical French-German reconciliation. What is, in your opinion, the effective content of this expression and to what extent does it apply to the Romanian-Hungarian relations, and the relations between Romanians and Hungarians?

3. With what arguments – of political, economic, cultural etc. nature – do you think one can justify the need for more intense dynamics of the Romanian-Hungarian relations now, over ten years after the fall of communism, in the context of historic changes in geopolitics?

4. In your opinion, what are the major impediments to the development of a more dynamic and genuine, closer relations between Romanians and Hungarians? What initiatives do you think could accelerate this process?

In addition to the answers to the above questions, we look forward to receiving your comments and opinions in connection with the topic in discussion.

Please send your contribution to EDRC, 21 Tebei st., 3400, Cluj-Napoca, by 20 March 2002. Kind thanks for your collaboration.

Yours sincerely,

Smaranda Enache
President
Pro Europa League

Levente Salat
Executive President
Ethnocultural Diversity
Resource Center